

אישיות – ברוך שפינוזה (1632-1677)

פילוסוף יהודי-הולנדי, בן למשפחת אנוסים, שמקורה בספרד, ברחו לפורטוגל ומשם לאמסטרדם-הולנד. הוא הוחרם על ידי הקהילה היהודית בשל תפיסותיו המהפכניות על מהות האלוהים ומעמד כתבי הקודש. ובשל אי קיום מצוות בפרהסיה והתחברותו לנוצרים. הוא נחשב להוגה דעות רציונליסטי, שהשפיע רבות על המחשבה הפילוסופית האנושית, ולמייסד של מדע ביקורת המקרא. זכה להוקרה רבה מצד פילוסופים ידועים רבים. תפיסתו, המכונה פנתאיזם, גורסת כי אין אלוהות טרנסצנדנטלית ואין אל פרסונלי מצווה, ומבחינתו האלוהות היא בעצם כל הטבע על כל מרכיביו וגווניו. עוד נדבר חשוב בתפיסה זו הוא אחדות הגוף והנפש. בניגוד לתפיסות המקובלות אז, שפינוזה גרס כי הגוף והנפש הם שני תארים שונים של העצם. כאמור שפינוזה טען שאין אלוהים חיצוני לעולם ועל כן ממילא אין שום משמעות לציווי אלוהי בתחום המוסר, והעולם הזה שהוא מכלול כל היש הוא המקור היחידי לנורמות ולערכים. המוסר על פי שפינוזה נובע מ"טבע האדם". שפינוזה לא רצה לבטל את הדת עבור ההמון. שפינוזה חשב שחיוני עבור ההמון להאמין שיש אלוהים משגיח ומצווה, משום שההמון עלול שלא להבין מעצמו את התועלת שבקיום החוקים והדאגה לזולת. לכן שפינוזה חשב שיש מקום לדת עממית אוניברסלית שעיקרה יהיו אהבת הרע ואהבת אלוהים שתבסס על המקרא לאחר טיהורו ממעשי ניסים ומאמונות תפלות. [הרחבה למתעניינים](#)

מושג – האדם הוויטרובי

אדם הוויטרובי הוא רישום מפורסם של לאונרדו דה וינצ'י משנת 1490. אשר נקרא גם "קאנון היחסים" הרישום עושה שימוש בפרופורציות ובסימטריה של גוף האדם, כסמל ליופי, לשלמות ולהרמוניה. הוא מהווה ביטוי של גילוי מחדש של הפרופורציות המתמטיות של גוף האדם במאה ה-15, הוא מתאר דרך הפרופורציות והסימטריה של הגוף האנושי את השלמות וההרמוניה שראו מדעני ואמני התקופה ונחשב לאחת מיצירות האמנות הידועות של הרנסנס האיטלקי. הרישום עשוי בדיו. [הרחבה למתעניינים](#)

מילה/ביטוי בעברית – קפנדריה

קיצור דרך, מקום שהמעבר דרכו מקצר את הדרך.

מונח טכנולוגי – פונט

נקרא בעברית גופן, הוא סגנון עיצוב צורת האותיות, כפי שבא לידי ביטוי באמצעי תצוגה כלשהו, פיזי כמו דפוס, דיגיטלי כמו תוכנת מחשב או באמצעות פלטפורמות נוספות להעברה ולהצגה של מידע טקסטואלי. תורת עיצוב הגופנים היא תחום עצמאי בעיצוב גרפי. תורת עיצוב גופנים הנעשית באופן ידני היא קליגרפיה. [הרחבה למתעניינים](#)

גופן אברהם	גופן אלקה
גופן אקרה	גופן לוקו
גופן אלסקה	גופן אלקט
גופן ארזים	גופן טוקו
גופן אנה	גופן לבגות

בברכת "אם לא תשאל איך תדע"
אבא

[הצטרפות / הסרה מרשימת התפוצה של מרחיב הדעת](#)
[לקריאת גיליונות קודמים באתר שלי](#)